

સુરેન્દ્રનગર જિલ્લો

- ❖ સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાની આજુબાજુ પૂર્વ અમદાવાદજિલ્લો ,પશ્ચિમમાં મોરબી રાજકોટ ,દક્ષિણ ભાવનગર જિલ્લો ઉત્તરે કચ્છ અને મહેસાણા જિલ્લાની સરહદો આવેલીછે. આ જિલ્લાનો વિસ્તાર ઝાલાવાડ તરીકે ઓળખાય છે.
- ❖ સુરેન્દ્રનગર સૌરાષ્ટ્રનું પ્રવેશદ્વાર માનવામાં આવે છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :-૯,૨૭૧ ચો કિમી
- ❖ સ્થાપના :-તા.૧/૫/૧૯૬૦
- ❖ વિધાનસભાની કુલ સીટો :-૫ { દસાડા (એસ.સી), લીમડી, વઢવાણ, ચોટીલા, અને ધાંગધ્રા }
- ❖ વસ્તી :-૧૭,૫૬,૨૬૮ (૨૦૧૧)
- ❖ અક્ષર જ્ઞાન :-૭૨.૧૩%
- ❖ સ્ત્રી પુરૂષ પ્રમાણ:- ૯૩૦(દર હજારે)
- ❖ વસ્તી ગીચતા :-૧૭૧એક ચો.કિમી (વ્યક્તિ દીઠ)
- ❖ મુખ્ય મથક:- સુરેન્દ્રનગર (પ્રાચીન નામ વઢવાણ, વર્ધમાનપુર)
- ❖ પિન કોડ નં :- ૩૬૩૦૩૧
- ❖ આરટીઓ નંબર :-GJ -13
- ❖ તાલુકાઓ :-૧૦ (૧)ચૂડા , (૨) દસાડા , (૩)ધાંગધ્રા, (૪)લખતર,(૫)મૂળી, (૬)લીંમડી(૭) ચોટીલા, (૮)વઢવાણ, (૯)થાનગઢ (૧૦) સાયલા

- ❖ તાલુકા પંચાયતની કુલ સીટો :-૧૦ (બેઠકો-૧૮૪) (ભાજપ-૮૫, કોંગ્રેસ-૯૦ અન્ય-૭)
  - (1) થાનગઢ-૧૬ (2)દસાડા-૨૨(૩) ધાંગધા-૨૦, (4) લખતર-૧૮,(5) મૂળી-૧૮, (6)લીંમડી-૧૮, (7) ચોટીલા-૧૮ (8) વઢવાણ-૧૮, (9)ચુડા-૧૬ (૧૦) સાયલા- ૨૦
- ❖ જિલ્લા પંચાયતની કુલ સીટો :- ૩૪ (ભાજપ-૨૪, કોંગ્રેસ-૧૦ અન્ય-૦)
- ❖ જિલ્લા પંચાયત પ્રમુખ :-
- ❖ જિલ્લા પંચાયત ઉપપ્રમુખ :-
- ❖ નગરપાલિકા સંખ્યા અને વોર્ડ :- ૩(૨૫) (કુલ બેઠકો-૧૦૦) (ભાજપ-૫૩, કોંગ્રેસ-૪૬, અન્ય-૧)
  - (ધાંગધા -૯(૩૬) (ભાજપ-૨૫, કોંગ્રેસ-૧૧ અન્ય-૦) ,લીંમડી- ૭(૨૮)(ભાજપ-૧૬, કોંગ્રેસ-૧૨, અન્ય-૦)અને વઢવાણ -૯ (૩૬) (ભાજપ-૧૨, કોંગ્રેસ-૨૩,અન્ય-૧)
- ❖ ગામડાંઓ:- ૬૬૧
- ❖ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ :-
  - મેડીકલ કોલેજ , સુરેન્દ્રનગર
  - સી.વિ.શાહ એન્જિનિયરીંગ એન્ડ ટેકનોલોજી કોલેજ
- ❖ આ જીલ્લાના મુખ્ય શહેરો :-ધાંગધા,ચોટીલા ,હળવદ ,લીંમડી,સાયલા, થાન ,મૂળી, લખતર
- ❖ રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગ :- નં.-૪૭ આ જીલ્લામાંથી પસાર થાય છે.
- ❖ નદીઓ:- કંકાવતી, ગોધરા,ભોગાવો ,સુખભાદર,રૂપેણ, બ્રહ્મણી, ફાલ્કુ
- ❖ પર્વતો- ચોટીલા ડુંગર, ભીમોરા ડુંગર, માંડવ અને થાંગા
- ❖ સરોવર :- નળ સરોવર (લખતર તાલુકો), છાલિયા,રામસાગર અને જોગસર
- ❖ વાવ :- માધાવાવ (વઢવાણ), માત્રામોતી વાવ (રાયપરા) અને ગંગારાવ
- ❖ જળાશયો(ડેમ) :- ધોળીધજાડેમ(વઢવાણ), બ્રાહ્મણી ડેમ, ફલકુ ડેમ, થોલીયાલી ડેમ,નાયકા ડેમ(લીંમડી)
- ❖ મુખ્ય પાક:- કપાસ, બાજરી, ઘઉં, જુવાર,ઇસબગુલ
- ❖ ખનિજ:- સિલિકા સેન્ડ, બ્લેક સ્ટોન, સેન્ટ સ્ટોન, ચૂનાનો પથ્થર,કોલસો અને ગ્રેનાઈટ મીઠું (ખારાધોડા)
- ❖ ઉદ્યોગ:- દૂધ સાગર ડેરી, સિરામિક, ચિનાઈ માટીનાં વાસણો (થાનગઢ),મશીનરી,સોડાએશ (ધાંગધા)
- ❖ ડેરી ઉદ્યોગ :- સુરસાગર (સુરેન્દ્રનગર)
- ❖ અભયારણ્ય :- નળ સરોવર પક્ષી અભયારણ્ય (લખતર)અને ઘુડખર અભયારણ્ય (ઘુડખર)
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો :-ત્રિનેત્રેશ્વર મહાદેવ નું મંદિર (તરણેતર ,થાન) શરણેશ્વર મહાદેવનું મંદિર (હળવદ) સુંદરી ભવાની (હળવદ),ચામુંડા માતાજીનું મંદિર (ચોટીલા),રાણકદેવી મંદિર,ઘુડખર અભયારણ્ય,સુંદરી ભવાની મંદિર (હળવદ),સાયલા , રાજરાજેશ્વર માતાનું મંદિર ઝીંઝુવાડા, હવા મહેલ (વઢવાણ), લાલજી મહારાજની જગ્યા (સાયલા), બીએપીએસ સ્વામીનારાયણ મંદિર (સુરેન્દ્રનગર) , નવલખા શિવ,મંદિર (સેજકપર), રાણકદેવીનું મંદિર (વઢવાણ)

વિશેષ નોંધ :

- ❖ સુરેન્દ્રનગર શહેરનું નામ રાજા સુરેન્દ્રસિંહજીના નામ પરથી પડેલું છે.
- ❖ મહાન તસવીરકાર ઝવેરીલાલ નહેતા હળવદના વતની હતા.
- ❖ ભારતમાં ટેલીકોમ ક્ષેત્રે ક્રાંતિ લાવનાર સામ પિત્રોડા પણ હળવદ ગામના વતની હતા.
- ❖ સુરેન્દ્રનગર જીલ્લો સૌરાષ્ટ્ર અને કચ્છ ને જોડે છે
- ❖ વઢવાણના ' મરયાં ' પ્રખ્યાત છે.
- ❖ ગુજરાતમાં કપાસનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન થાય છે.
- ❖ ગુજરાતમાં સૌથી વધુ પાતાલ ફૂવા સુરેન્દ્રનગરમાં છે.
- ❖ ચોટીલામાં પ્રખ્યાત ચામુંડા માતાજીનું મંદિર ૨૩૬૫ મીટરની ઊંચાઈએ આવેલું છે
- ❖ સુરેન્દ્રનગર ભોગાવો નદીના કિનારે વસેલું છે
- ❖ ધાંગધ્રા શહેર ગોધરા નદીને કિનારે વસેલું છે.
- ❖ સુરેન્દ્રનગર રાણકદેવીના મંદિર માટે પ્રખ્યાત છે
- ❖ સુરેન્દ્રનગરમાં દવા,રંગ ,રસાયણ બનાવાવનો ઉદ્યોગ વિકસ્યો છે
- ❖ ઝીંઝુવાડા સ્થાપત્યકલાનો ઉત્તમ નમૂનો છે.
- ❖ ધાંગધ્રામાં સોડાએશ તથા થાનમાં ચીનાઈ માટીનો ઉદ્યોગ વિકસ્યો છે
- ❖ થાન પાસે ત્રિનેત્રેશ્વર મહાદેવના મંદિર માં પાંચ દિવસનો વિશ્વપ્રસિદ્ધિ તરણેતર નો મેળો ભરાય છે
- ❖ આ જીલ્લાના કપાસ ,મગફળી શેરડી ઘઉં મુખ્ય પાકો છે
- ❖ સુરેન્દ્રનગરને ઝાલાવાડના નામે પણ ઓળખવામાં આવે છે.
- ❖ સુરેન્દ્રનગર જિલ્લામાં મુખ્યત્વે કાર્બોસિલ અને ગ્રેનાઇટ ખનીજ આવેલ છે.
- ❖ લોક મેળાઓ-તરણેતરનો મેળો,લીંખડીનો મેળો,અઘાઢી બીજનો મેળો,વિસત માતાનો દિવાસાનો મેળો-આદરીયાણા,ચરમારિયા દાદાનો મેળો - સુન્દરગઢ (સુર્યાનગર),દેરિયાળિ મેળો - રણિજતગઢનારીયાણા મેળો - નારીયાણા
- ❖ મુખ્ય ઉદ્યોગ બેરીંગ ,મશીનરી અને દવાઓ બનાવવાનો છે. આ જિલ્લામાં આવેલા થાનમાં સીરામિક અને દસાડામાં મીઠાંના મુખ્ય ઉદ્યોગો આવેલા છે.
- ❖ ગુજરાતની પ્રથમ પુરાતત્વ સાઈટ રંગપુરમાં આવેલી છે.